

T.C. MİLLÎ
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 4585
Tarih : 16.05.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

AVM işçilerinin yaşadıkları sorunların araştırılması için Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederim.

Berdan Öztürk
Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

11 Mart 2012’de İstanbul Esenyurt’ta bulunan Marmara Park AVM’nin şantiyesinde çıkan yangında 11 işçi feci bir şekilde yanarak yaşamlarını yitirmişti. 18 Ekim 2012 günü tüketicilere kapılarını açan mezkur AVM, yaptığı 220 milyon Euro ‘luk yatırımla övünerek inşaatında can veren 11 işçiyi anma gereği bile duymamıştı. Açılan AVM sayesinde istihdam sağlanacak ve bu vesile ile yurttaşlar yeni iş olanaklarına sahip olacaktı. Bunun için ödenen bedel pekala göz ardı edilebilirdi.

AVM’ler Kapitalist Modernite’nin yeni tüketim mabetleri olarak mikro piyasayı temsil eden ama aynı zamanda tüketim çılgınlığının ütöpik mekanları olarak hayatımızı işgal etmeye devam etmektedirler. AVM’lerde farklı sektörlerle ait sayısız ürün ve binlerce marka, yüzlerce dükkânda tüketicinin hizmetine sunulmaktadır. AVM bu anlamıyla bir tüketim kompleksidir. Tekstilden gıdaya, yeme-içmeden, kültürel etkinliklere varıncaya kadar tüketim her türlü etkinliğiyle, özel olarak inşa edilmiş kompleks bir mekânda icra edilir. İcranın yerine gelebilmesi, hizmetin doğru, etkin ve kaliteli sunumu için de işçilere ihtiyaç vardır. İşte AVM işçileri bu sektörün sömürüyü en doğrudan yaşayan ve de en örgütsüz kesimi.

Hizmet sektörünün eğitilmiş, kalifiye elemanları olarak AVM işçilerinin büyük çoğunluğu lise, ön lisans ve lisans mezunlarından oluşan ve okuduğu bölümlerle alakasız işlerde çalışan insanlardan oluşan büyük bir topluluk. Sorunları her geçen büyümektedir.

AVM işçilerinin yoğun sömürü ve psikolojik baskıya maruz kaldıkları artık çok aşikar. Günde 9 – 10 saat, hafta sonlarıysa günde 12 – 13 saat çalışmak zorundalar. Oysaki iş kanununun çalışma düzeniyle ilgili maddeleri son derece açık olmasına rağmen fazla çalışma saatleri özel günlerde 14 – 15 saate kadar çıkabilmektedir. Üstelik zamanın büyük çoğunluğunu kapalı bir mekânda, ayakta, oradan oraya koşturarak geçirmektedirler.

Bu koşuşturmacanın altında yatan gerçek ise satış baskısı ve her bir çalışana verilen kişisel hedeflerle çalışanların birbirleriyle rekabete zorlanmaları. Yanı sıra çalışanlara “prim” adı altındaki küçük ek gelirler ve terfi vaatleriyle de sömürünün üzerine kalın bir tül çekilmektedir.

AB ülkelerinde AVM’deki çalışma saatlerine bakacak olursak örneğin Polonya’da Pazartesi- Cuma: 11:00 – 19:00, Cumartesi: 07:00 – 13:00 saatleri arasında mesai yapılırken Pazar günleri AVM’ler kapalıdır. Hakeza Portekiz’de Pazartesi – Cuma: 09:00 – 13.00/15:00 – 19.00, Cumartesi: 09:00/10.00 – 13:00 saatlerinde çalışma varken Pazar günleri bu ülkede de AVM’ler kapalıdır. Ekonomik krizde olan Yunanistan’da bile Pazartesi – Cuma: 09:00 – 20.00, Cumartesi: 09:00 – 15:00 saatlerinde mesai yapılmakta ve Pazar günleri AVM’ler kapalı tutulmaktadır. İrlanda ve Lüksemburg’da Pazartesi – Cumartesi: 09:30 – 18:00 ve Pazar: 12:00 – 18:00 saatleri arasında mesai yapılmaktadır.

Türkiye’de ise AVM çalışanları hafta sonu izin yapamadıkları gibi, bayram ve resmi tatillerde de çalışmak zorunda bırakılıyorlar. Haftada genellikle bir gün izin kullanabilen çalışanlar bu izin günlerindeyse genellikle, günü evlerinde dinlenerek geçirmekten başka bir şey yapamayacak hale geliyorlar.

Daha fazla satış ve daha fazla kar için “hep daha fazlası”na zorlanan AVM işçileri “boş” geçirdikleri her an için kameralarla gözetlenmekte ve yöneticiler tarafından mobbinge maruz kalmaktadırlar. Dışarıda sayıları milyonları bulan yedek işgücünün baskısıyla “vasıfsız eleman” muamelesi gören AVM işçileri, işe girişte asgari ücretle çalışmak zorunda bırakılmaktadırlar. Bu baskıyı sürekli enselerinde hisseden işçi sınıfının bu yeni üyeleri pek çok yan haktan da mahrumdurlar.

AVM’ler iş sağlığı ve güvenliği açısından da büyük sorunlara gebe yerler. Yoğun aydınlatma, yüksek ses ve çok sayıda çalışan elektrikli eşyanın bulunduğu AVM’lerde çalışanlar başta radyasyon olmak üzere pek çok sağlığı bozucu zorlukla baş etmek zorunda kalıyorlar. Sektörde çalışan işçilerin büyük çoğunluğu radyasyon kirliliği ve psikolojik baskı gibi sebeplerden sürekli bir yorgunluk hali, asabiyet, baş ağrısı, ışığa karşı aşırı hassasiyet, sürekli ayakta çalışmaya bağlı bel ve boyun fıtığı gibi hastalıklarla da baş etmek zorundalar.

Bu sektörde Çalışma Bakanlığı tarafından yapılan denetimlerin nasıl yapıldığı ve hangi sıklıkla yapıldığına dair kimsenin bir bilgisi yok. Yapılan denetimlerin sonuçlarına dair de elde bir bilgi ve belgenin olduğunu söyleyemeyiz. Genel kanının yapılan denetimlerin kağıt üstünde kaldığıyla ilgili.

Bu nedenlerle TBMM’nin AVM işçilerinin yaşadıkları sorunları ivedilikle gündemine alarak, bir araştırma komisyonu kurması elzem bir hale gelmiştir.

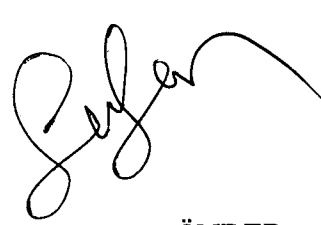
Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

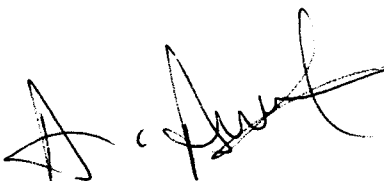
Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

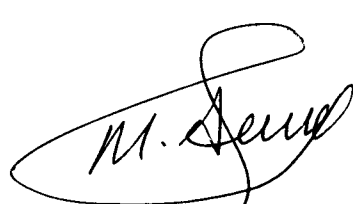
Dürayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

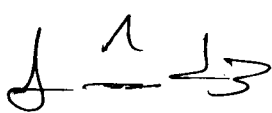
Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

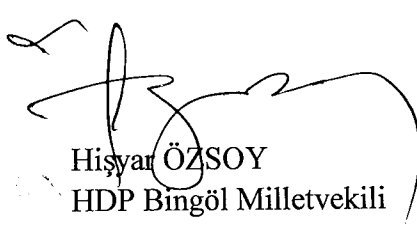
Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

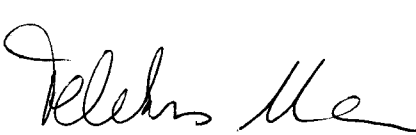
Hıyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

Mizgin İRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

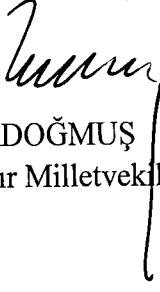
Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

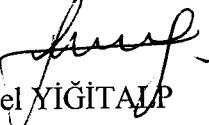

Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

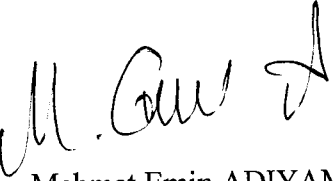

İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

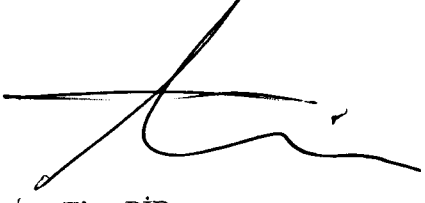

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili 14

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili 17

Mahmut TOGRUL
HDP Gaziantep Milletvekili 17

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili 18

Erdal ATAŞ
HDP İstanbul Milletvekili 20

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili 16

Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili 19

Kadri YILDIRIM
HDP Siirt Milletvekili 21